

RETNINGSLINJER FOR TILSKUDD TIL DRIFT AV FAGSKOLER

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 12.06.2024. Driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning bevilges av Stortinget på kap. 240, post 60, under programkategori 07.40 Høyere yrkesfaglig utdanning på Kunnskapsdepartementets budsjett.

Retningslinjene gjelder for fylkeskommunenes forvaltning av tilskuddsordningen for driftsmidler til offentlige og private fagskoler, og skal bidra til at forvaltningen blir så lik som mulig på tvers av fylkeskommuner.

Om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskolene og fylkeskommunenes ansvar

Det er fylkeskommunene som vedtar hvilke kriterier som skal legges til grunn for fordelingen av tilskudd til fagskolene, men de overordnede målene med driftsmidlene fastsatt i statsbudsjettet skal være førende. Fylkeskommunene skal sørge for at det tilbys høyere yrkesfaglig utdanning i samsvar med behov for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 3. Videre skal fylkeskommunene bidra til et mangfold av private og offentlige fagskoler for best mulig å nå målene med driftsmidlene.

Fylkeskommunene kan sette av en mindre andel av de tildelte midlene til kortere utdanningstilbud som oppstår i løpet av året. Slik kan fylkeskommunene støtte opp under fagskolenes fleksibilitet til å svare på arbeidslivets behov. Informasjon om at det settes av midler til dette, må gjøres tilgjengelig for alle fagskoler med utdanningstilbud i fylket. Fylkeskommunene bør være i dialog med fagskolene om kompetansebehov. Videre bør fylkeskommunene ta initiativ til dialog med fagskolene om utdanningstilbud som fagskoler vurderer å utvikle.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter tilskuddsordningen og fordeler tilskuddet til fylkeskommunene. Tilskuddet som HK-dir tildeler fylkeskommunene, består av et grunntilskudd og en resultatbasert uttelling. Grunntilskuddet skal være forutsigbart, langsiktig og stabilt og videreføres fra år til år, med forbehold om Stortingets budsjettvedtak. Det kan for eksempel bli endringer i grunntilskuddet som følge av ulike satsinger i statsbudsjettet, som midler til nye studieplasser.

Den resultatbaserte uttellingen skal gi insentiv til å arbeide for kvalitet og for å øke gjennomføringen. Den resultatbaserte uttellingen blir beregnet på bakgrunn av *endringer* i avlagte studiepoeng ved alle fagskoletilbud som mottar offentlig tilskudd. Dette omfatter alle offentlige og private fagskoletilbud som mottok offentlig tilskudd til drift i det aktuelle rapporteringsåret.

Med offentlig tilskudd menes i denne sammenheng¹:

- midler fra driftstilskuddet til fagskoler over kap. 240 post 60
- fylkeskommunenes frie midler
- konkurransebaserte midler fra HK-dir når dette er gitt til drift/pilotering av utdanningstilbud
- midler til drift fra andre offentlige aktører som Utdanningsdirektoratet

1. Mål

Følgende mål gjelder for tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskolene:

- høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning
- relevant høyere yrkesfaglig utdanning som svarer på kompetansebehovene i arbeidslivet
- god tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele landet
- effektiv og veldrevet fagskolesektor

2. Tilskuddsmottaker

Fylkeskommunene kan gi driftstilskudd til offentlige og private fagskoler.

3. Informasjon om søknadsprosessen

Innen 15. september skal fylkeskommunene legge ut informasjon på egne nettsider om mulighet for å søke om driftsmidler til fagskoler for påfølgende studieår. På nettsiden skal det være relevant informasjon for å søke om midler, som blant annet tilskuddssatser, søknadsfrist, krav til innhold i søknadene og når søkerne kan forvente svar. Søknadsskjema skal være tilgjengelig på nettsiden til den enkelte fylkeskommune.

Videre skal nettsiden inneholde fylkeskommunens tildelingskriterier for tilskuddet. Slike kriterier kan være blant annet faglige prioriteringer, nasjonale føringer, konkrete kompetansebehov, vurdering av utdanningskvalitet og vurdering av tidligere bruk av driftsmidler. En eventuell politisk behandling av slike kriterier, må gjøres *før* informasjon om søknadsprosessen offentliggjøres.

3.1 Krav til søknaden

Alle fagskoler som ønsker tilskudd, også fylkeskommunenes egne fagskoler, må sende søknad om tilskudd/budsjettforslag til fylkeskommunen der utdanningstilbudet har kontoradresse. Søknad/budsjettforslag fra fylkeskommunale fagskoler skal inneholde samme informasjon og dokumentasjon som kreves av private fagskoler. Søknaden skal undertegnes av styreleder for fagskolen.

¹ Utviklingsmidler som tildeles over kap. 240 post 61 regnes ikke som offentlig tilskudd i denne sammenheng. Tilskudd til fagskoler direkte over statsbudsjettet teller heller ikke med som offentlig tilskudd i denne sammenheng.

3.2 Søknadsfrist

Fagskolene må søke om driftstilskudd for påfølgende studieår fra fylkeskommunene innen 1. november.

4. Søknadsbehandling

4.1 Vedtak om tilskudd

På bakgrunn av behandling av søknadene vedtar fylkeskommunene fordeling av tilskuddet. Fagskolene skal få tilskuddsbrev/avslagsbrev innen utgangen av desember.

Vedtak om tilskudd til private fagskoler er å regne som et enkeltvedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 2.

Tilskuddsbrevet til fagskolen skal inneholde tilskuddsbeløp, antall studieplasser, hvilke(t) utdanningstilbud tilskuddet skal gå til, eventuelt vilkår for tilskuddet, samt krav om rapportering til DBH-F. I tillegg skal det fremgå om det er klageadgang, jf. punkt 7. Fylkeskommunen skal også videreformidle krav om at fagskolene skal levere oppdatert og utfyllende informasjon om utdanningstilbudet til utdanning.no. De samme kravene gjelder også tilskuddsbrev/notat til fylkeskommunale fagskoler.

Fylkeskommunene må sende kopi av alle tilskuddsbrev og utbetalingsbrev til HK-dir. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT) skal også ha kopi av tilskuddsbrev og utbetalingsbrev til private fagskoler.

4.2 Utbetaling av tilskudd

Tilskuddet til de fylkeskommunale fagskolene blir stilt til disposisjon for fagskolene i samsvar med fylkeskommunenes interne økonomirutiner. Andre fagskoler skal motta første utbetaling innen 31. januar og andre utbetaling innen 15. september for pågående utdanningstilbud. For tilbud med oppstart samme høst kan fylkeskommunen tilpasse utbetaling til oppstart av tilbudet i samråd med fagskolen. Utbetalingene skal gjøres samme semester som utdanningstilbudene gjennomføres, og ikke etterskuddsvis.

4.3 Bruken av tilskuddet

Tilskuddet til fagskolene skal gå til drift av utdanning som er akkreditert som høyere yrkesfaglig utdanning.

Tilskuddet skal brukes i tråd med EØS-regelverket om statsstøtte. Det er en forutsetning at tilskuddet verken direkte eller indirekte kommer økonomisk aktivitet til gode. Det skal oppstilles regnskapsmessig skille mellom økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet som kan dokumentere at tilskuddet i sin helhet går til det tiltenkte formålet og at det ikke skjer kryssubsidiering. Fagskoler kan ikke bruke det offentlige tilskuddet til å utvikle et produkt som senere tilbys i et marked.

5. Rapportering

Fagskoler skal rapportere studentdata i Database for fagskolestatistikk (DBH-F) ved HK-dir, jf. Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) § 6 jf. fagskoleloven § 42 andre ledd.

Private fagskoler skal i tillegg rapportere økonomidata i DBH-F, jf. fagskoleloven § 32.

6. Kontroll og reaksjonsmuligheter

6.1 Oppfølging og kontroll

Fylkeskommunene har ansvar for at fagskolene som mottar driftstilskudd, benytter tilskuddet i tråd med vilkårene for tilskuddet.

Departementet fører tilsyn med private fagskoler, jf. fagskoleloven § 31. Departementet har delegert tilsyn med private fagskoler til NOKUT. NOKUT har ansvar for økonomisk tilsyn med private fagskoler etter fagskoleloven § 31 og kontroll med private fagskolars bruk av driftstilskuddet etter fagskoleloven § 29.

6.2 Reaksjonsmuligheter

Fylkeskommunene kan kreve driftstilskuddet tilbakebetalt fra fagskolene dersom det ikke benyttes i samsvar med vilkårene for tilskuddet.

For private fagskoler gjelder i tillegg fagskoleloven § 35.

7. Klage

Private fagskoler kan klage på fylkeskommunens vedtak om tilskudd, jf. forvaltningsloven § 28. Fylkestinget er klageinstans. Fylkestinget kan bestemme at klager fra fagskolene skal behandles av fylkesutvalget, eller oppnevne en særskilt klagenemnd. Klageinstansen kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34.

Det er opp til den enkelte fylkeskommune om det er klageadgang for de fylkeskommunale fagskolene.